

Intermediêre Fase Onderwysershandleiding

Graad
6

**Kuns
en
Kultuur**

WES-KAAP
Onderwysdepartement
Wes-Kaapse Provinsiale Regering

Indeks

Onderwysersgids	1
Musieknotasie	30
Lyfslagwerk: Maatsoortteken: Klap die maat	31
Skep ritmes en poliritmes.....	33
Kanon.....	34
Onderrig van Solfanotasie	34
Assessering	36
Woordeskatlys vir Graad 6.....	39

KUNS & KULTUUR GRAAD 6

ONDERWYSERSGIDS

KWARTAAL 1

WEEK 1

METODOLOGIE:**VISUELE KUNSTE:**

Definieer collage as 'n tegniek, bv. sny uit en plak of skeur uit en plak prente met geen spasies tussen in nie.

Kan ook ander materiale gebruik soos klippe, knope, tou, ens. Vir hierdie projek kies ons 'n tema wat op kuns van betrekking is, bv. kunstenaars soos sangers en dansers.

DANS en DRAMA:

Warm op deur te loop. Loop stadig en tel geleidelik spoed op. Asem in en uit (vry asemhaling) terwyl daar geloop word.

HULPBRONNE:**VISUELE KUNSTE:**

Ou koerant, advertensieplakkate (supermark), tydskrifte vir prente, gekleurde papier vir geometriese vorms. Gom en skêr.

DANS en DRAMA:

Voldoende binnenshuise of buitenshuise ruimte.

INTEGRASIE:**Dans**

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

Tegnologie: 1.1, 1.2, 1.3, 3.1

ASSESSERING:

Onderwyserassessering: 'n analitiese rubriek

WEEK 2

METODOLOGIE:**VISUELE KUNSTE:**

Bespreek elemente van kuns soos lyn, toon, kleur, vorm, ruimte, dimensie, tekstuur, patroon, ritme, kontras, komposisie.

Kyk na voorbeelde van die gebruik van letters in die gedrukte media, rekenaarlettertipes, reklameborde in die gemeenskap.

Gee vir elke tafel viltpenne, verf, ink, ens. sodat hulle etikette vir die portefeulje kan maak.

Skep etikette met beskikbare kunsmedium en sny etikette uit.

DANS en DRAMA:

Warm op deur te loop. Loop stadig en tel geleidelik spoed op terwyl die bolyf van kant na kant gedraai en die arms geswaai word. Asem in en uit (vry asemhaling) terwyl daar geloop word. Pluk appels om spiere te strek.

HULPBRONNE:**VISUELE KUNSTE:**

Kardoespapier (wit A4-vel). Viltpenne, verf, ink, ens.
Tydskrifte, internet, prente van kunswerk, gemeenskapsadvertensieborde. Skêr.

DANS en DRAMA:

Voldoende binnenshuise of buitenshuise ruimte.

INTEGRASIE:**Dans:**

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

Tegnologie: 1.1, 3.1

ASSESSERING:

Informele assessering – kontrolelyns.

WEEK 3**METODOLOGIE:****VISUELE KUNSTE:**

Definieer die woord portefeulje – 'n sak vir kunswerk.
Beplan die uitleg van die omslag vir die portefeulje, bv. waar die naam moet staan en die verhouding tussen elkeen en die gebruik van ruimte.
Oefen die gebruik van kontakplastiek met 'n klein stukkie.
Bedeck die portefeulje met kontakplastiek.

DANS en DRAMA:

Warm op deur te loop. Loop stadig en tel geleidelik spoed op terwyl die bolyf van kant na kant gedraai en die arms geswaai word. Asem in en uit (vry asemhaling) terwyl daar geloop word. Pluk appels om spiere te strek en buk om in 'n mandjie te pak.

HULPBRONNE:**VISUELE KUNSTE:**

Kontakplastiek – klein stukkie om mee te oefen. 'n Gepaste lengte per leerder.
Skêr en liniale
Klein vierkante van karton om te oefen om die plastiek te plak
Joernaal

DANS en DRAMA:

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte

INTEGRASIE:**Dans:**

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

Tegnologie: 3.1, 3.3

ASSESSERING:**VISUELE KUNSTE:**

Informele assessering (om vas te stel of leerders die noodsaaklike vaardighede deur waarneming verkry het) deur portuurgroep. Doen ontwerp in joernaal.

WEEK 4**METODOLOGIE:****VISUELE KUNSTE:**

Skep geskikte handvatsels uit verskillende materiale.

Heg handvatsels met kramdrukker of gom vas.

Onderwyser help, waar nodig, soos leerders hul sakke voltooi.

Leerders help ook hul maats om die sakke te voltooi.

DANS en DRAMA:

Warm op deur te loop. Loop stadig en tel geleidelik spoed op terwyl die bolyf van kant na kant gedraai en die arms geswaai word. Asem in en uit (vry asemhaling) terwyl daar geloop word.

Pluk appels om spiere te strek en buk om in mandjie te pak.

HULPBRONNE:**VISUELE KUNSTE:**

Tou, karton, plastiek, ens.

Gom, kramdrukker en skêr. Leerders bring dit van die huis af.

DANS en DRAMA:

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte.

INTEGRASIE:

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

Tegnologie: 1.3

WEEK 5**METODOLOGIE:****VISUELE KUNSTE:**

Voltooi kunswerk (portefeulje).

Besin in joernaal oor die proses.

Assesseer kunswerk en stal werk in die klas of by die skool se ingang uit.

DANS en DRAMA:

Warm op deur te loop. Loop stadig en tel geleidelik spoed op terwyl die bolyf van kant na kant gedraai en die arms geswaai word. Asem in en uit (vry asemhaling) terwyl daar geloop word. Pluk appels om spiere te strek en buk om in mandjie te pak.

HULPBRONNE:**VISUELE KUNSTE:**

Tou, karton, plastiek, ens.

Gom, kramdrukker en skêr.

Joernale.

Ingangsportaal / gange / personeelkamer / klaskamer.

Assesseringsvelle. Materiaal om agter werk vir die uitstalling te drapeer.

DANS en DRAMA:

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte.

INTEGRASIE:

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

Tegnologie: 1.3

ASSESSERING:**VISUELE KUNSTE:**

Formeel deur onderwyser – joernale en voltooide kunswerke

WEEK 6**METODOLOGIE:****DANS en DRAMA:**

Doen opwarming met rekwisiete (linte, serpe, plastieksakke, ens.) Asem in en uit terwyl daar geloop word (vry asemhaling).

MUSIEK:

Opwarmingsoefeninge. Voete uitmekaar, haal vry asem sonder om skouers op te lig.

Asem uit en maak 'n ffffffff-geluid op 'n spesifieke toonhoogte (stygend en dalend).

Lyfslagwerk. Eers op twee vlakke, dan drie, dan vier, bv. klap hande, klap op knieë. Klap hande, klap op knieë, klap vingers. Klap hande, klap op knieë, klap vingers en stamp voete. Sê plekname ritmies, bv. Kaap-stad, Bloem-fon-tein.

HULPBRONNE:**DANS en DRAMA:**

Linte, serpe, plastieksakke, ens. Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte.

MUSIEK:

Flitskaart met die name van dorpe.

INTEGRASIE:

Taal Afrikaans (lettergrepe)

ASSESSERING:

Informeel assessering (om uit te vind of die leerders die nodige vaardighede deur waarneming verkry het).

WEEK 7**METODOLOGIE:****DANS:**

Oefeninge soos in vorige weke gedoen.

MUSIEK:

Opwarmingsoefeninge soos in vorige week gedoen.

Kies 'n gepaste liedjie.

Bespreek die betekenis van die woorde van die liedjie.

Luister na die melodie van die liedjie en eggo die liedjie.

Deelsing (sing in kanon) om leerders in staat te stel om dit as rondte te sing, bv. Groep 1 sing eerste frase, wanneer hulle met tweede frase begin, begin Groep 2 met eerste frase. Wanneer Groep 1 met derde frase begin, begin Groep 3 met eerste frase, ens. Wanneer Groep 3 die liedjie twee / drie maal gesing het, eindig al die groepe saam.

HULPBRONNE:**MUSIEK:**

Bandspeler, CD-speler, liedjievelle.

DANS:

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte.

INTEGRASIE:

Taal: Afrikaans

ASSESSERING:

Informeel assessering

WEEK 8**METODOLOGIE:****DANS en DRAMA:**

Warm die liggaam op. Staar in neutrale liggaamsposisie. Voete uitmekaar, haal vry asem sonder om skouers te lig.

Verduidelik algemene ruimte (met almal gedeel) en persoonlike ruimte (eie ruimte). Speel sagte musiek vir leerders om op rond te beweeg.

Stemoefeninge: gebruik duidelike artikulasie en projeksie van die stem na die agterkant van die klas. Maak asof jy met iemand teenoor jou, buite die klaskamer, aan die ander kant van die speelgrond praat (sonder om te skree).

Oefen soos in vorige weke.

<p>MUSIEK: Opwarmingsoefeninge soos in vorige week. Kies 'n gepaste liedjie. Bespreek die betekenis van die woorde van die liedjie. Luister na die melodie van die liedjie en sing die liedjie. Deelsing (sing in kanon) om leerders in staat te stel om dit as rondte te sing, bv. Groep 1 sing eerste frase, wanneer hulle met tweede frase begin, begin Groep 2 met eerste frase. Wanneer Groep 1 met derde frase begin, begin Groep 3 met eerste frase, ens. Wanneer Groep 3 die liedjie twee / drie maal gesing het, eindig al die groepe saam.</p>
<p>HULPBRONNE: DANS en DRAMA: Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte. Spesifieke artikulasie-oefeninge.</p> <p>MUSIEK: Bandspeler, CD-speler, liedjievelle</p>
<p>INTEGRASIE: Dans: Lewensoriëntering: 4.2, 4.4</p>
<p>ASSESSERING: MUSIEK: Formele assessering in groepe.</p>
<p>WEEK 9</p>
<p>METODOLOGIE:</p> <p>DANS: Oefen soos in vorige weke.</p> <p>DRAMA: Gebruik Afrikastories om elemente van drama te ondersoek, bv. storielyn (Wat?), karakter (Wie?), wyse (Hoe?), tyd (Wanneer?), konteks (Waar?).</p>
<p>HULPBRONNE: DRAMA: Drama met kinders – Geraldine Siks (Harper en Row)/ <i>Madiba Storybook</i></p>
<p>INTEGRASIE: Dans: Lewensoriëntering: 4.2, 4.4 Taal – Afrikaans</p>
<p>ASSESSERING: MUSIEK: Voltooi formele assessering in groepe.</p>

WEEK 10

METODOLOGIE:

DRAMA:

Gebruik Afrikastories om elemente van drama te ondersoek, bv. storielyn (Wat?), karakter (Wie?), wyse (Hoe?), tyd (Wanneer?), konteks (Waar?).

DANS:

Ruggraatbuigsaamheid: Staan gemaklik, voete uitmekaar, haal vry asem sonder om skouers te lig.

Rol die ruggraat vir 8-6-4-2-1 tellings na onder.

Staan met jou voete parallel, buig jou knieë effens en laat sak jou ken op jou bors.

Laat die gewig van jou kop jou bolyf aftrek totdat jy dubbel gevou is.

Rol stadig op deur jou heupe, maag, bors en laastens jou kop te lig totdat jy weer regop staan.

Herhaal hierdie oefening minstens vier maal.

Dit sal jou nek en ruggraat opwarm.

Indien leerders sukkel om hierdie beweging korrek uit te voer, kan een van die volgende onderriginstrumente gebruik word:

- a. Leerders sit in pare op die vloer, rug-aan-rug, met koppe en hele rug wat aanmekaar raak. Hulle rol stadig vorentoe, koppe weg van mekaar, dan die agterkant van hulle ribbekas en dan die lae rug, totdat hulle so laag as wat hulle kan oor hulle bene hang. Hulle doen dit dan omgekeerd en rol teen mekaar op tot hulle regop sit.
- b. Prettige onderwysergeleide opwarming. Gebruik musiek met 'n swaar polsslag.
Beweeg liggaamsdele in volgorde:
  - Beweeg net kop
  - Beweeg net skouers
  - Gaan voort met arms, heupe, bene
  - Eindig deur skouers, dan arms, heupe en bene terselfdertyd te beweeg

HULPBRONNE:

DRAMA:

Drama met kinders – Geraldine Siks (Harper en Row)/ *Madiba Storybook*

DANS:

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte.

ASSESSERING:

Joernaal, informele assessering.

Informele assessering van opwarming.

KWARTAAL 2

WEEK 11

METODOLOGIE:

DRAMA en DANS:

Warm op deur 'n oordrewe geloop in die algemene ruimte. Lig knieë en arms met elke tree hoër as gewoonlik. Leerders volg onderwyser.

MUSIEK:

Kies en luister na musiek uit verskillende kulturele omgewings bv. isiXhosa, Kaapse Klopse, Skotse, Indiese, Afrikaanse. Deel velle met lirieke van geselekteerde liedjie uit. Bespreek lirieke van die geselekteerde liedjies in groepe. Teken dit op velle op.

VISUELE KUNSTE:

Kies 'n versie uit die geselekteerde liedjie. Skryf die versie kreatief oor 'n A4-vel neer en voeg 'n gepaste tekening by.

HULPBRONNE:

DRAMA en DANS:

Musiek en speler. Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte. Verlengingskoord.

VISUELE KUNSTE:

A4-kardoespapier, verskillende kunsmedia. Bêre voltooide werk in portefeulje.

MUSIEK:

Afskrifte van geselekteerde liedjie. Optekenvelle.

INTEGRASIE:

Dans:

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

WEEK 12

METODOLOGIE:

DRAMA:

Warm op deur te loop. Loop stadig en tel geleidelik spoed op terwyl die bolyf van kant na kant gedraai en die arms geswaai word. Asem in en uit (vry asemhaling) terwyl daar geloop word. Pluk appels om spiere te strek. Doen die volgende bewegings met 'n gespanne / ontspanne liggaam: gooi, skop, trek, swaai, lig, druk, draai, stoot.

DANS:

Ondersoek persoonlike- en algemene ruimte deur prente / foto's of dansers en demonstreer terwyl opgewarm word. Bewegings wat sterk (gespanne) en baie energiek is, word gewoonlik gedoen deur die liggaam redelik rigied te hou. Swakker, sagter bewegings is meer ontspanne. Voorbeelde: Staar regop en trek jou spiere saam. Hoe voel dit? Watter tipe van bewegings kan jy met 'n gespanne liggaam maak as jy staan? Watter tipe van bewegings kan jy met 'n ontspanne liggaam maak? Doen asemhalingsoefeninge om af te koel, bv. lê op jou rug en sit jou hande op jou bors. Asem diep in en lig jou borskas stadig op. Asem stadig uit en laat jou hande afval. Herhaal die oefening. Wag 'n rukkie as jy duiselig voel.

MUSIEK:

Gebruik geselekteerde musiek uit verskillende kulturele omgewings. Verduidelik die lirieke (woorde of liedjie) en die vorm (binêr (tweeledig) AB en ternêr (drieledig) ABA).

Verduideliking: Binêr – sny brood met grondboontjebotter (oop)

Ternêr – sny brood met grondboontjebotter en sny bo-op.(toe)

Voorbeeld: AB – Kom uit en kom kyk (A)

Die bruid is so mooi soos die sterre (B)

Voorbeeld: ABA – Kom uit en kom kyk (A)

Die bruid is so mooi soos die sterre (B)

Kom uit en kom kyk (A)

HULPBRONNE:**DRAMA:**

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte.

DANS:

Tydskrifte, prente, DVD's, video's, Internet, ens.

MUSIEK:

Geselekteerde liedjie in binêre (tweeledig) en ternêre (drieledig) vorm. OHP, flitskaarte

INTEGRASIE:

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

WEEK 13**METODOLOGIE:****DANS:**

Geleide opwarming, ondersoek persoonlike- en algemene ruimte, gespanne en ontspanne beweging.

Kyk na 'n video of DVD.

MUSIEK:

Sing geselekteerde musiek uit verskillende kulturele omgewings.

HULPBRONNE:**DANS:**

DVD / video, opnemer.

MUSIEK:

Geselekteerde liedjie uit verskillende kulturele omgewings, soos in Week 12.

INTEGRASIE:**Dans:**

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

WEEK 14

METODOLOGIE:

DANS en DRAMA:

Warm op deur te loop. Loop stadig en tel geleidelik spoed op terwyl die bolyf van kant na kant gedraai en die arms geswaai word. Asem in en uit (vry asemhaling) terwyl daar geloop word. Pluk appels om spiere te strek en buk om in mandjie te pak. Onderrig basiese volgorde van geselekteerde kulturele dans.

MUSIEK:

Definieer die woord 'ritueel': 'n ritueel is 'n roetine of seremonie wat oor en oor herhaal word. Dit het gewoonlik 'n spirituele of kulturele betekenis, bv. om mekaar te groet deur hande te skud is byvoorbeeld 'n sosiale ritueel.

Maak biblioteekboeke, DVD's en internet beskikbaar vir navorsing oor rituele.

VISUELE KUNSTE:

Bespreek programme in groepe. Gebruik werklike kunsartikels vir die bespreking. Teken bevindinge op 'n vel papier op.

HULPBRONNE:

DANS en DRAMA:

DVD

MUSIEK:

Navorsingsboeke, Internet, en beskikbare DVD's. Eie ervaring van rituele, bv. kerk, begrafnis, ens.

VISUELE KUNSTE:

Ou uitnodigings, begrafnisprogramme, ens. Velle papier om punte op te teken. Viltpenne of kryte om mee te skryf.

INTEGRASIE:

Dans:

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

WEEK 15

METODOLOGIE:

MUSIEK:

Onderwyser help met verduideliking van simbolisme / betekenis van ritueel. Leerders doen beplanning vir navorsing in joernaal.

DANS:

Bespreek dansvorme (individueel of pare of groepdans). Gebruik oorspronklike dansreeks om 'n nuwe dansroetine te improviseer.

VISUELE KUNSTE:

Skep eie uitnodigings en begrafnisprogramme met beskikbare materiale. Kyk na uitleg, ontwerp, kleur, lyn, ens.

HULPBRONNE:**MUSIEK:**

Joernale.

DANS:

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte.

VISUELE KUNSTE:

Manilapapier of ander stywe papier. Liniale, uitveërs, potlode, tydskrifte, gom, ander kunsmedia.

INTEGRASIE:**Dans:**

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

Sosiale Wetenskappe: 2.2.

WEEK 16**METODOLOGIE:****DANS:**

Groepe / maats voer geïmproviseerde roetine op.

MUSIEK:

Aanbieding van navorsing oor rituele. Joernaalinskrywing met gepaste tekeninge.

VISUELE KUNSTE:

Voltooi eie uitnodigings en begrafnisprogramme met beskikbare materiale. Kyk na uitleg, ontwerp, kleur, lyn, ens.

HULPBRONNE:**DANS:**

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte.

MUSIEK:

Joernale, leerders se eie kleurpotlode en -kryt

VISUELE KUNSTE:

Manilapapier of ander stywe papier. Liniale, uitveërs, potlode, tydskrifte, gom, ander kunsmedia.

INTEGRASIE:**Dans:**

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

WEEK 17

METODOLOGIE:

DANS:

Oefen dans van vorige week vir finale opvoering.

DRAMA:

In groepe, skep en ontwikkel dialoog deur brokkies te gebruik wat konflik uitbeeld.

VISUELE KUNSTE:

Bespreking oor die doel en ontwerp van kunswerk.

HULPBRONNE:

DANS:

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte.

DRAMA:

Brokkies uit koerante

VISUELE KUNSTE:

Voltooide programme en uitnodigings.

INTEGRASIE:

Dans:

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

WEEK 18

METODOLOGIE:

DANS:

Neem beurte om kulturele dansroetines in groepe op te voer. Onderwyser kan video-opname reël of foto's neem terwyl groepe hul werk aanbied.

DRAMA:

Leerders werk in pare en een se oë is toegebind terwyl die ander een hom / haar in die klas deur die algemene ruimte lei of speel volg-die-leier, waar 'n mens die aksie presies soos iemand anders doen. Vokale opwarming, bv. neurie vir jouself met jou mond toe, neurie op dieselfde toonhoogte (noot).

HULPBRONNE:

DRAMA:

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte.

Serpe om oë toe te bind.

INTEGRASIE:

Dans:

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

Taal: 2.1

<p>ASSESSERING: Joernaalinskrywing word geassesseer.</p>
<p>WEEK 19</p>
<p>METODOLOGIE:</p> <p>DANS: Finale opvoering van dans Besinning oor opvoering in joernaal</p> <p>DRAMA: Vokale opwarming, bv. neurie vir jouself met jou mond toe, neurie op dieselfde toonhoogte (noot). Leerders werk in pare waar een 'n aksie in een rigting doen en die ander een 'n spieëlbeeld van die aksie doen, bv. as een na links beweeg, beweeg die ander een na regs.</p>
<p>HULPBRONNE: DRAMA: Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte.</p>
<p>INTEGRASIE: Dans: Lewensoriëntering: 4.2, 4.4 Taal: 2.1</p>
<p>ASSESSERING: Joernaalinskrywing.</p>
<p>WEEK 20</p>
<p>METODOLOGIE:</p> <p>DRAMA: Besin in joernaal oor rituele, soos 'n begrafnis, troue of doop wat leerders in die gemeenskap bygewoon het en fokus op patroon, herhaling en volgorde.</p>
<p>HULPBRONNE: Gesinne en familieledede as bronne van inligting oor rituele</p>
<p>INTEGRASIE: Dans: Lewensoriëntering: 4.2, 4.4 Sosiale Wetenskappe 1.3</p>
<p>ASSESSERING: Joernaalinskrywing</p>

KWARTAAL 3

WEEK 21

METODOLOGIE:

DANS en DRAMA:

Warm op deur te loop. Loop stadig en tel geleidelik spoed op terwyl die bolyf van kant na kant gedraai en die arms geswaai word. Asem in en uit (vry asemhaling) terwyl daar geloop word. Pluk appels om spiere te strek en buk om in mandjie te pak. Onderrig basiese volgorde van geselekteerde kulturele dans.

MUSIEK:

Gebruik geselekteerde musiek uit Suid-Afrikaanse musiekgenres. Eers op twee vlakke, dan drie en dan vier: Ritmiese eggobeweging: Klap hande, klap op knieë. Klap hande, klap op knieë, klap vingers. Klap hande, klap op knieë, klap vingers en stamp voete. Sê plekname terwyl daar ritmies geklap word, bv. Kaap-stad, Bloem-fon-tein. Luister na die musiek en maak die onderwyser se geklap na.

VISUELE KUNSTE:

Knip handelsmerke uit tydskrifte en sit dit in 'n koevert vir elke groep om te bespreek. Definieer "graffiti": skryf- of tekenwerk wat onwettig op 'n muur of ander oppervlak in 'n openbare plek gegriffel, gekrap of gespuit is. Definieer 'muurskildery': 'n skildery of ander kunswerk op 'n muur.

HULPBRONNE:

DANS en DRAMA:

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte.

MUSIEK:

Geselekteerde musiek, bande, CD's, CD-speler, flitskaarte met half-, kwart- en agste note.

VISUELE KUNSTE:

Tydskrifte, foto's of graffiti en muurskilderye, Internet, oorhoofse projektor, penne, transparante, video's en DVD's

INTEGRASIE:

Dans:

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

Taal: 2.1

WEEK 22

METODOLOGIE:

DANS en DRAMA:

Warm op deur te loop. Loop stadig en tel geleidelik spoed op terwyl die bolyf van kant na kant gedraai en die arms geswaai word. Asem in en uit (vry asemhaling) terwyl daar geloop word. Pluk appels om spiere te strek en buk om in mandjie te pak. Onderrig basiese volgorde van geselekteerde kulturele dans.

MUSIEK:

Dinamika verwys na hardheid of sagtheid van die musiek (nie die volume nie). Musikale patrone verwys na herhaling van frase, ritme of woorde. Luister na geselekteerde musiek uit Suid-Afrikaanse musiekgenres. Identifiseer ritmiese patrone en dinamika van musiek.

VISUELE KUNSTE:

Loop deur die gemeenskap en bespreek muurskilderye, graffiti, ens.
Kyk na simbole en tekens in die muurskildery en in gemeenskapsadvertensieborde.

HULPBRONNE:**DANS en DRAMA:**

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte.

MUSIEK:

Geselekteerde musiek, bande, CD's, CD-speler, flitskaarte met half-, kwart- en agste note

VISUELE KUNSTE:

Gemeenskapskuns en advertensieborde (Maak vooraf seker waar die kunswerke geleë is. Maak seker dat u genoegsame veiligheidsmaatreëls getref het.)

INTEGRASIE:**Dans:**

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

Taal: 2.1

WEEK 23**METODOLOGIE:****DANS en DRAMA:**

Warm op deur te loop. Loop stadig en tel geleidelik spoed op terwyl die bolyf van kant na kant gedraai en die arms geswaai word. Asem in en uit (vry asemhaling) terwyl daar geloop word. Pluk appels om spiere te strek en buk om in mandjie te pak. Onderrig basiese volgorde van geselekteerde kulturele dans.

MUSIEK:

Dinamika verwys na hardheid of sagtheid van die musiek (nie die volume nie). Musikale patrone verwys na herhaling van frase, ritme of woorde. Luister na geselekteerde musiek uit Suid-Afrikaanse musiekgenres. Identifiseer ritmiese patrone en dinamika van musiek.

Ondersoek tromtegnieke deur op lessenaars of tuisgemaakte tromme te oefen. Tegnieke: *base slap, open slap, demp*

VISUELE KUNSTE:

Dink aan boodskap om as deel van muurskildery te gebruik. Speel met materiale om die beste en mees geskikte kunsmedia te vind om die muurskildery mee te skep.

HULPBRONNE:**DANS en DRAMA:**

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte.

MUSIEK:

Geselekteerde musiek, bande, bandspeler, tuisgemaakte of oorspronklike tromme en lessenaars.

VISUELE KUNSTE:

Verf (water-, olie-, spuitkannetjies, kwasse, karton).

INTEGRASIE:**Dans:**

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

Taal: 2.3

ASSESSERING:

Groepassessering.

WEEK 24**METODOLOGIE:****DANS en DRAMA:**

Ruggraatbuigsaamheid: Staan gemaklik, voete uitmekaar, haal vry asem sonder om skouers te lig, knieë oor tone.

Rol die ruggraat vir 8-6-4-2-1 tellings na onder.

Staan met jou voete parallel, buig jou knieë effens en laat sak jou ken op jou bors.

Laat die gewig van jou kop jou bolyf aftrek totdat jy dubbel gevou is.

Rol stadig op deur jou heupe, maag, bors en laastens jou kop te lig totdat jy weer regop staan.

Herhaal hierdie oefening minstens vier maal.

Dit sal jou nek en ruggraat opwarm.

Asem in wanneer jy regop staan en asem uit terwyl jy afrol. Asem in wanneer jy oprol.

MUSIEK:

soh en *me* op balk

VISUELE KUNSTE:

Beplan 'n muurskildery op velle papier. Verdeel velle in ruite.

HULPBRONNE:**DANS en DRAMA:**

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte.

MUSIEK:

Sien addendum.

VISUELE KUNSTE:

Velle papier. Liniale om ruit op vel papier te teken.

INTEGRASIE:**Dans:**

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

Tegnologie: 1.2.2

ASSESSERING:
VISUELE KUNSTE:
Groepassessering.

MUSIEK:
Onderwyser assesses singery informeel.

WEEK 25

METODOLOGIE:

DANS en DRAMA:

Ruggraatbuigsaamheid: Staan gemaklik, voete uitmekaar, haal vry asem sonder om skouers te lig, knieë oor tone.

Rol die ruggraat vir 8-6-4-2-1 tellings na onder.

Staan met jou voete parallel, buig jou knieë effens en laat sak jou ken op jou bors.

Laat die gewig van jou kop jou bolyf aftrek totdat jy dubbel gevou is.

Rol stadig op deur jou heupe, maag, bors en laastens jou kop te lig totdat jy weer regop staan.

Herhaal hierdie oefening minstens vier maal.

Dit sal jou nek en ruggraat opwarm.

Asem in wanneer jy regop staan en asem uit terwyl jy arol. Asem in wanneer jy oprol.

Doen veilige spronge: kniebuigings, knieë oor middelste tone. Voeg spronge by deur met die voete van die vloer weg te stoot en sag en stil te land.

MUSIEK:
soh, me en lah op balk.

VISUELE KUNSTE:
Dra ruit en muurskildery op muur oor en fokus op lyntekening.

HULPBRONNE:

DANS en DRAMA:

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte.

MUSIEK:
Sien addendum.

VISUELE KUNSTE:

Potlode, kryte, beskikbare muur, vel met beplande muurskildery. Staalreling om ruit op muur mee te teken.

INTEGRASIE:

Dans:

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

Tegnologie: 1.2.2

ASSESSERING:

MUSIEK:
Onderwyser assesses singery informeel.

WEEK 26

METODOLOGIE:

DANS en DRAMA:

Ruggraatbuigsaamheid: Staan gemaklik, voete uitmekaar, haal vry asem sonder om skouers te lig, knieë oor tone.

Rol die ruggraat vir 8-6-4-2-1 tellings na onder.

Staan met jou voete parallel, buig jou knieë effens en laat sak jou ken op jou bors.

Laat die gewig van jou kop jou bolyf aftrek totdat jy dubbel gevou is.

Rol stadig op deur jou heupe, maag, bors en laastens jou kop te lig totdat jy weer regop staan.

Herhaal hierdie oefening minstens vier maal.

Dit sal jou nek en ruggraat opwarm.

Asem in wanneer jy regop staan en asem uit terwyl jy afrol. Asem in wanneer jy oprol.

Doen veilige spronge: kniebuigings, knieë oor middelste tone. Voeg spronge by deur met die voete van die vloer weg te stoot en sag en stil te land.

MUSIEK:

soh, me en *lah* op balk. Dreunsing ritmiese patroon. Komponeer eie liedjie.

VISUELE KUNSTE:

Gebruik geskikte en beskikbare kunsmateriaal om kleur aan die muurskildery te gee.

HULPBRONNE:

DANS en DRAMA:

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte.

MUSIEK:

Sien addendum.

VISUELE KUNSTE:

Sproeiverf, blikke verf, kwasse, rollers, swart sakke om klere te bedek, 'n muur wat groot genoeg is om op te verf.

INTEGRASIE:

Dans:

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

Tegnologie: 1.2.2

ASSESSERING:

MUSIEK:

Onderwyser assesser ritmiese patrone formeel.

WEEK 27

METODOLOGIE:

DANS en DRAMA:

Ruggraatbuigsaamheid: Staan gemaklik, voete uitmekaar, haal vry asem sonder om skouers te lig, knieë oor tone.

Rol die ruggraat vir 8-6-4-2-1 tellings na onder.

Staan met jou voete parallel, buig jou knieë effens en laat sak jou ken op jou bors.

Laat die gewig van jou kop jou bolyf aftrek totdat jy dubbel gevou is.

Rol stadig op deur jou heupe, maag, bors en laastens jou kop te lig totdat jy weer regop staan.

Herhaal hierdie oefening minstens vier maal.

Dit sal jou nek en ruggraat opwarm.

Asem in wanneer jy regop staan en asem uit terwyl jy afrol. Asem in wanneer jy oprol.

Doen veilige spronge: kniebuigings, knieë oor middelste tone. Voeg spronge by deur met die voete van die vloer weg te stoot en sag en stil te land.

MUSIEK:

soh, me, lah en doh op balk. Komponeer eie liedjie deur spreekwoorde te gebruik, bv. lepel in die dak steek.

VISUELE KUNSTE:

Gebruik geskikte en beskikbare kunsmateriaal om kleur aan die muurskildery te gee.

HULPBRONNE:

DANS en DRAMA:

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte

MUSIEK:

Sien addendum.

VISUELE KUNSTE:

Sproeiverf, blikke verf, kwasse, rollers, swart sakke om klere te bedek, 'n muur wat groot genoeg is om op te verf.

INTEGRASIE:

Dans:

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

ASSESSERING:

MUSIEK:

Onderwyser assesser sang informeel.

WEEK 28

METODOLOGIE:

DANS en DRAMA:

Ruggraatbuigsaamheid: Staan gemaklik, voete uitmekaar, haal vry asem sonder om skouers te lig, knieë oor tone.

Rol die ruggraat vir 8-6-4-2-1 tellings na onder.

Staan met jou voete parallel, buig jou knieë effens en laat sak jou ken op jou bors.

Laat die gewig van jou kop jou bolyf aftrek totdat jy dubbel gevou is.

Rol stadig op deur jou heupe, maag, bors en laastens jou kop te lig totdat jy weer regop staan.

Herhaal hierdie oefening minstens vier maal.

Dit sal jou nek en ruggraat opwarm.

Asem in wanneer jy regop staan en asem uit terwyl jy afrol. Asem in wanneer jy oprol.

Doen veilige spronge: kniebuigings, knieë oor middelste tone. Voeg spronge by deur met die voete van die vloer weg te stoot en sag en stil te land.

MUSIEK:

soh, me, lah, doh en ray op balk. Komponeer eie liedjie deur spreekwoorde te gebruik. Sing pentatoniese frases. *Doh, ray, me, soh, lah*.

VISUELE KUNSTE:

Gebruik geskikte en beskikbare kunsmateriaal om kleur aan die muurskildery te gee.

Vinniger leerders kan oor die proses begin besin deur 'n kontrolelyst te gebruik.

HULPBRONNE:

DANS en DRAMA:

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte

MUSIEK:

Sien addendum.

VISUELE KUNSTE:

Sproeiverf, blikke verf, kwasse, rollers, swart sakke om klere te bedek, 'n muur wat groot genoeg is om op te verf. Kontrolelyste.

INTEGRASIE:

Dans:

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

Tegnologie: 2.2

ASSESSERING:

MUSIEK:

Onderwyser assesser sang informeel.

WEEK 29

METODOLOGIE:

DANS en DRAMA:

Ruggraatbuigsaamheid: Staan gemaklik, voete uitmekaar, haal vry asem sonder om skouers te lig, knieë oor tone.

Rol die ruggraat vir 8-6-4-2-1 tellings na onder.

Staan met jou voete parallel, buig jou knieë effens en laat sak jou ken op jou bors.

Laat die gewig van jou kop jou bolyf aftrek totdat jy dubbel gevou is.

Rol stadig op deur jou heupe, maag, bors en laastens jou kop te lig totdat jy weer regop staan.

Herhaal hierdie oefening minstens vier maal.

Dit sal jou nek en ruggraat opwarm.

Asem in wanneer jy regop staan en asem uit terwyl jy afrol. Asem in wanneer jy oprol.

Doen veilige spronge: kniebuigings, knieë oor middelste tone. Voeg spronge by deur met die voete van die vloer weg te stoot en sag en stil te land.

MUSIEK:

soh, me, lah, doh en *ray* op balk. Komponeer eie liedjie deur kinderrympies te gebruik. Sing pentatoniese frases. Voer gekomponeerde liedjie vir assessering op.

VISUELE KUNSTE:

Leerders besin oor die proses m.b.v. 'n kontrolelys. Skryf verslae in joernale. Groepbespreking oor verskillende verslae.

HULPBRONNE:

DANS en DRAMA:

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte

MUSIEK:

Sien addendum.

VISUELE KUNSTE:

Verslae, joernale en kontrolelyste.

INTEGRASIE:

Dans:

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

Tegnologie: 2.2

ASSESSERING:

MUSIEK:

Onderwyser assesseer sang informeel.

WEEK 30

METODOLOGIE:

DANS en DRAMA:

Warm op deur te loop. Loop stadig en tel geleidelik spoed op terwyl die bolyf van kant na kant gedraai en die arms geswaai word. Asem in en uit (vry asemhaling) terwyl daar geloop word. Pluk appels om spiere te strek en buk om in mandjie te pak.

VISUELE KUNSTE:

Nooi verslaggewer van plaaslike koerant. Neem foto's van muurskildery en leerders en handig finale verslag in.

HULPBRONNE:

DANS en DRAMA:

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte

VISUELE KUNSTE:

Muurskildery, leerders, verslae

INTEGRASIE:

Dans:

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

Taal: 2.3

ASSESSERING:

Joernaal, informele assessering

KWARTAAL 4

WEEK 31

METODOLOGIE:

DRAMA:

Ondersoek resonansie deur vokale opwarming te doen, bv. neurie saggies terwyl jou mond toe is, neurie op dieselfde toonhoogte.

Bespreek verskillende tipes drama-opvoerings in teater, rolprent, televisie deur algemene kennis te gebruik. Voorbeelde: verhoogstukke, rolprente, tekenprente, sepies

MUSIEK en DANS:

Hersien die verskillende danse wat voorheen gedoen is. Definieer liedjie- en dansrituele, bv. lirieke en beweging in die ritueel.

HULPBRONNE:

DRAMA:

Tydskrifte, teatergidse uit koerante, televisieprogramme, prente of dramas.

INTEGRASIE:

Dans:

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

Taal: 2.3

ASSESSERING:

Informeel assessering om te sien of almal die nodige vir die bespreking saamgebring het.

WEEK 32

METODOLOGIE:

DRAMA:

Ondersoek resonansie deur 'n vokale opwarming te doen, bv. neurie by jouself met jou mond toe, neurie op dieselfde toonhoogte.

Gebruik tongknopers, bv. *Norman Gordon en Gordon Norman are Mormons*. Vra klas om eie tongknopers te skep.

MUSIEK en DANS:

Gebruik geselekteerde kulturele liedjie en identifiseer herhaling en volgorde.

VISUELE KUNSTE:

Bespreek en illustreer patroon, volgorde en herhaling.

Patroon is 'n ontwerp of versiering waar vorms herhaal word.

Volgorde is die spesifieke orde waarin kleur, vorms of voorwerpe op 'n werksoppervlak geplaas word.

HULPBRONNE:

DRAMA:

Flitskaarte met tongknopers.

MUSIEK en DANS:

Geselekteerde musiek, bande en bandspeler

VISUELE KUNSTE:

Verskillende kunsmedia soos verf, viltpenne, kryte, ens. Voorbeelde van patrone om ons.
Voorbeelde van voltooide patrone.

INTEGRASIE:**Dans:**

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

ASSESSERING:**DRAMA:**

Informele assessering

WEEK 33**METODOLOGIE:****DRAMA:**

Ondersoek resonansie deur vokale opwarming te doen, bv. neurie by jouself met jou mond toe, neurie op dieselfde toonhoogte (noot) en konsentreer op artikulasie.
Konsolideer drama-elemente wat in Kwartaal 1, Week 10 gedoen is.

MUSIEK en DANS:

Ondersoek verskillende liedjie- en dansrituele, bv. *domba* (Venda-slangdans)

VISUELE KUNSTE:

Definieer 2-dimensioneel: 'n kunswerk met breedte en lengte (2 aspekte daartoe).
Skep 2D-patrone deur mensgemaakte voorwerpe (bv. botteldoppies, draadknope, ens.) en natuurlike voorwerpe (bv. blare, sade, ens.) uit te knip.

HULPBRONNE:**DRAMA:**

Tradisionele Afrikastorie, flitskaarte

MUSIEK en DANS:

Geselekteerde musiek, bande, bandspeler, prente van verskillende danse

VISUELE KUNSTE:

Botteldoppies, blare, takkies, sade, draad, ens. Waterverf en ink, houers, A4-velle papier

INTEGRASIE:**Dans:**

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

WEEK 34

METODOLOGIE:

DRAMA:

Onderzoek resonansie deur vokale opwarming te doen, bv. neurie by jouself met jou mond toe, neurie op dieselfde toonhoogte (noot) en konsentreer op artikulasie.
Bespreek geselekteerde kulturele rituele.

DANS:

Doen liggaamsopwarming met maats om 'n reeks te skep waar gespanne en ontspande bewegings geïllustreer word, bv. volle draai, halwe draai, hop, loop, buig.
Voer in groepe een van die danse op wat in Week 3 ondersoek is en inkorporeer patrone, herhaling en volgorde.

VISUELE KUNSTE:

Definieer 'artefak': 'n artefak is 'n voorwerp (bv. 'n bak, 'n stuk gereedskap, 'n skildery) wat deur mense gemaak is.
Kyk na prente. Identifiseer en bespreek die belangrikheid van artefakte.

HULPBRONNE:

DRAMA en DANS:

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte. Geselekteerde rituele.

VISUELE KUNSTE:

Foto's, prente uit tydskrifte, Internet, DVD's.

INTEGRASIE:

Dans:

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

ASSESSERING:

Groepassessering van rituele danse deur van 'n rubriek gebruik te maak.

WEEK 35

METODOLOGIE:

DRAMA:

Doen vokale opwarming wat op resonansie konsentreer, bv. neurie by jouself met jou mond toe, neurie op dieselfde toonhoogte (noot) en konsentreer op artikulasie.
Bespreek en ontwikkel 'n kort drama wat 'n ritueel inkorporeer. Fokus op drama-elemente in jou bespreking.

DANS:

Voer groepdanse uit en assesseer.

VISUELE KUNSTE:

Definieer 'ruimte': Ruimte is die spasie tussen een ding en 'n ander een. Dinge word in die ruimte wat gebruik is (die verhoog) in verhouding tot mekaar en die akteurs geplaas.

Definieer 3-dimensioneel: 'n kunswerk wat lengte, breedte en diepte het.

Gebruik 'n vel papier of karton om die verhoog voor te stel. Deel die papier in drie areas (voorkant, middel en agterkant – van die verhoogarea soos deur die gehoor gesien). Skep artefakte deur dit op karton / papier te teken en sny net boonste gedeelte uit. Vou dele om te sien hoe die stel gaan lyk. Gebruik die agterdoek in die agterdeel van die verhoog om die toneel te skep waar die aksie gaan plaasvind.

HULPBRONNE:**DRAMA:**

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte. Velle papier en viltpenne.

DANS:

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte. Kontrolelyns

VISUELE KUNSTE:

Papier / karton, viltpenne, kryte, ink, tydskrifte, gom, skêr, potlode.

INTEGRASIE:**Dans:**

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

ASSESSERING:**DANS:**

Kontrolelyns

WEEK 36**METODOLOGIE:****DRAMA:**

Doen vokale opwarming wat op resonansie konsentreer, bv. neurie by jouself met jou mond toe, neurie op dieselfde toonhoogte (noot) en konsentreer op artikulasie.

Bespreek en ontwikkel 'n kort drama wat 'n ritueel inkorporeer. Fokus op drama-elemente in jou bespreking.

DANS:

Voer groepdanse op en assesseer

VISUELE KUNSTE:

Gaan voort om driedimensionele stelle te skep.

Gebruik 'n vel papier of karton om die verhoog voor te stel. Deel die papier in drie areas (voorkant, middel en agterkant – van die verhoogarea soos deur die gehoor gesien). Skep artefakte deur dit op karton / papier te teken en sny net boonste gedeelte uit. Vou dele om te sien hoe die stel gaan lyk. Gebruik die agterdoek in die agterdeel van die verhoog om die toneel te skep waar die aksie gaan plaasvind.

HULPBRONNE:**DRAMA:**

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte. Ontwikkelde drama.

DANS:

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte.

VISUELE KUNSTE:

Papier / karton, viltpenne, kryte, ink, tydskrifte, gom, skêr, potlode.

INTEGRASIE:**Dans:**

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

ASSESSERING:**DANS:**

Informele assessering

WEEK 37**METODOLOGIE:****DRAMA:**

Doen vokale opwarming wat op resonansie konsentreer, bv. neurie by jouself met jou mond toe, neurie op dieselfde toonhoogte (noot) en konsentreer op artikulasie.

Oefen ontwikkelde drama.

DANS:

Voer groepdansa op en assessee.

VISUELE KUNSTE:

Gaan voort met die skep van driedimensionele stelle.

Gebruik 'n vel papier of karton om die verhoog voor te stel. Deel die papier in drie areas (voorkant, middel en agterkant – van die verhoogarea soos deur die gehoor gesien). Skep artefakte deur dit op karton / papier te teken en sny net boonste gedeelte uit. Vou dele om te sien hoe die stel gaan lyk. Gebruik die agterdoek in die agterdeel van die verhoog om die toneel te skep waar die aksie gaan plaasvind.

HULPBRONNE:**DRAMA:**

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte. Leerders bring eie kostuums. Ontwikkelde drama.

VISUELE KUNSTE:

Papier / karton, viltpenne, kryte, ink, tydskrifte, gom, skêr, potlode.

INTEGRASIE:**Dans:**

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

WEEK 38

METODOLOGIE:

DRAMA:

Doen vokale opwarming wat op resonansie konsentreer, bv. neurie by jouself met jou mond toe, neurie op dieselfde toonhoogte (noot) en konsentreer op artikulasie. Voer ontwikkelde drama op en assesseeer.

DANS:

Voer groepdansa op en assesseeer.

VISUELE KUNSTE:

Voltooi driedimensionele stelle.

Gebruik 'n vel papier of karton om die verhoog voor te stel. Deel die papier in drie areas (voorkant, middel en agterkant – van die verhoogarea soos deur die gehoor gesien). Skep artefakte deur dit op karton / papier te teken en sny net boonste gedeelte uit. Vou dele om te sien hoe die stel gaan lyk. Gebruik die agterdoek in die agterdeel van die verhoog om die toneel te skep waar die aksie gaan plaasvind.

HULPBRONNE:

DRAMA:

Voldoende binnenshuise en buitenshuise ruimte. Leerders bring eie kostuums. Ontwikkel drama.

VISUELE KUNSTE:

Papier/karton, viltpenne, kryte, ink, tydskrifte, gom, skêr, potlode.

INTEGRASIE:

Dans:

Lewensoriëntering: 4.2, 4.4

ASSESSERING:

DRAMA:

Formele assessering deur 'n rubriek te gebruik.

WEEK 39

METODOLOGIE:

DRAMA:

Besin oor prosa en opvoering van die ontwikkelde drama. Komplimenteer uitstaande opvoerings deur individue.

DANS:

Besin oor dansopvoerings.

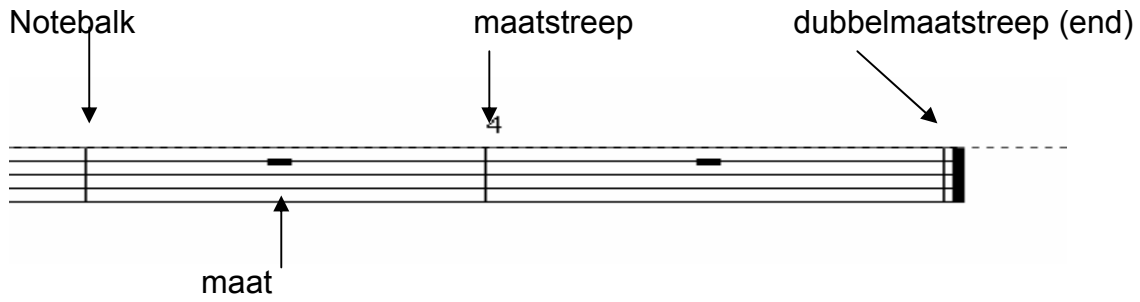
VISUELE KUNSTE:

Groepbespreking oor verskillende stelle en hul relevantheid tot die geskepte drama.

<p>HULPBRONNE: DANS: Joernaalinskrywings</p>
<p>INTEGRASIE: Dans: Lewensoriëntering: 4.2, 4.4</p>
<p>ASSESSERING: Besin in joernaal.</p>
<p>WEEK 40</p>
<p>METODOLOGIE:</p> <p>DRAMA: Teken gevoelens oor die proses en opvoering van die drama in joernaal op.</p> <p>DANS: Besin oor dansopvoerings.</p> <p>VISUELE KUNSTE: Stal kunswerk in klaskamer / ontvangs uit.</p>
<p>HULPBRONNE: DRAMA en DANS: Joernale</p> <p>VISUELE KUNSTE: Ruimte om kunswerke in uit te stal.</p>
<p>INTEGRASIE: Dans: Lewensoriëntering: 4.2, 4.4</p>
<p>ASSESSERING: Joernaal, informele assessering.</p>

MUSIEKNOTASIE

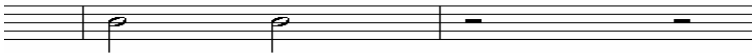

NOTE en RUSSE

Kwartnote en russe

Halfnote en russe

Agstenote

Tydmaatteken

LYFSLAGWERK: TYDMAATTEKEN: KLAP DIE MAAT

1. Gebruik een vlak

Handeklap	2	X	X	X	X	X	X	X	X
	4								

Getal maatslae

	2	>		2	>		2	>	
	4	1	2	1	2	1	2	1	2

Tel

Soort note wat gebruik is (kwartnoot)

> beklemtoning van eerste maatslag

2. Gebruik twee vlakke

Handeklap	2		X		X		X		X
Klap op knieë	4	X		X		X		X	

Tel

	1	2	1	2	1	2	1>	2
	>		>		>			

3. Gebruik drie vlakke

Handeklap	3		X		X		X
Klap op knieë	4		X		X		X
Stamp voete	4	X		X		X	

Tel

	1	2	3	1	2	3
	>			>		

4. Gebruik vier vlakke

Klap vingers				X			X
Handeklap	4		X		X		X
Klap op knieë	4		X		X		X
Stamp voete	4	X		X		X	

Tel

	1	2	3	4	1	2	3	4
	>				>			

VERANDER VLAKKE

Klap vingers					X				X
Handeklap	4		X				X		
Klap op knieë	4			X				X	
Stamp voete		X				X			
<i>Tel</i>		1	2	3	4	1	2	3	4
		>				>			

Voeg ritmes by

Klap vingers					X				X
Handeklap	4			XX				XX	
Klap op knieë	4		XX				XX		
Stamp voete		X				X			
<i>Tel</i>		1	2	3	4	1	2	3	4
		>				>			

Klap vingers				XX				XX	
Handeklap	4				X				X
Klap op knieë	4	XX				XX			
Stamp voete			X				X		
<i>Tel</i>		1	2	3	4	1	2	3	4
		>				>			

Skep ritmes en poliritmes

A **B**

No news is good news. Hunger is the best sauce.

C **D**

Every dog gets his day. Absence makes the heart grow fonder.

Swap the bars (A,B,C,D) to form a new phrase.

Ruil die maaatreëls (A,B,C,D) om 'n nuwe frase te skep.

SKRYF EIE IDIOME EN VOEG RITMES BY

WRITE YOUR OWN IDOMS AND ADD RHTYHMS

KANON

Are you sleep- ing are you sleep- ing
 Bro- ther John? Bro- ther John?
 Ring the bells for mat- ins, ring the bells for mat- ins,
 Dong, ding, dong. dong, ding, dong.

Vader Jakob, Vader Jakob
 Slaap jy nog? Slaap jy nog?
 Hoor hoe lui die kerkklok. Hoor hoe lui die kerkklok.
 Ding dong dell. Ding dong dell.

ONDERRIG SOLFANOTASIE

s: m: s: m: s: s: m: m: s: s: m: m: s- m-

s: m: s: m: s: l: s: m: s: s: l: l: s- m-

s: m: s: m: s: l: s: m: s: l: s: s: m: r: d_

ASSESSERING

Assesseringsmetodes	Kwartaal	Week
Selfassessering		
Portuur		
Groep		
Onderwyser		
Praktiese		
Formatiewe (informele)		
Summatiewe (formele)		
Assesseringsinstrumente		
Kontrolelys		
Assesseringskaal		
Analitiese matriks		
Holistiese matriks		
Memorandum		
Werkvel		
Vraelys		
Portefeulje		
Asseseringstegnieke		
Demonstrasies, opnames		
Demonstrasies		
Opvoering		
Paneelbespreking		
Toets & eksamen		
Taak / Opdrag		
Joernaal		

MUSIEK: SELFASSESSERING				
	JA	NEE	Soms	KOMMENTAAR
Ek kan ritmes speel wat die volgende gebruik				
kwartnote				
kwartrusse				
halfnote				
agstenote				
agsterusse				
Ek kan verduidelik wat 'n notebalk is				

VISUELE KUNSTE: SELFASSESSERING				
	JA	NEE	Soms	KOMMENTAAR
Ek kan				
kunselemente identifiseer en bespreek				
'n boodskap visueel oordra				
in 'n groep werk				
oor kunswerk besin				

DANS: SELFASSESSERING				
Leerder se name:	JA	NEE	NIE SEKER NIE	KOMMENTAAR
Kan die verskillende bewegings van die opwarming onthou				
Kan elke beweging op eie doen				
Kan verskillende bewegings in volgorde doen				
Kan opwarmingsoefening doen terwyl daar op maat van die musiek getel word				

DRAMA: SELFASSESSERING				
Leerdere se name:	JA	NEE	NIE SEKER NIE	KOMMENTAAR
Ek praat hard en duidelik				
Ek trap nie rond nie				
Ek draai nie my rug op die gehoor nie				

MUSIEK: GROEPASSESSERING				
	JA	NEE	Soms	KOMMENTAAR
Ons het goed saamgewerk				
Ons het na mekaar se idees geluister				
Ons kon 'n reëlmatige ritme saam klap				
Ons het duidelik gepraat toe ons ons rap gedoen het				
Ons het interessante en ontspanne bewegings gebruik				

DANS: GROEPASSESSERING				
	JA	NEE	Soms	KOMMENTAAR
Ons het verskillende passies gebruik				
Die passies het by die musiek gepas				
Die dans was visueel treffend				
Ons het as 'n span gewerk				

SELFASSESSERING						
Naam:						
Aktiwiteit:						
Wat ek gedoen het:						
Hoe ek dit gedoen het:						
Watter hulpbronne ek gebruik het:						
Hoe lank dit geneem het:						
Het ek die werk geniet?						
Persoonlike evaluering: Ek dink my werk was <table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle; margin-left: 20px;"> <tr><td style="width: 30px; height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="width: 30px; height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="width: 30px; height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="width: 30px; height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="width: 30px; height: 20px;"></td></tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • uitstekend • goed • gemiddeld • swak 						

ASSESSERING VAN INDIVIDUELE PROJEK				
Leerder se naam:	Graad			
	4	3	2	1
Uitleg	4	3	2	1
Aanbieding	4	3	2	1
Hoeveelheid navorsing en verskeidenheid van bronne wat gebruik is	4	3	2	1
Netheid	4	3	2	1
Algehele begrip	4	3	2	1
Finale resultaat	4	3	2	1
1- Het hulp nodig				
2- Onder gemiddeld				
3- Gemiddeld				
4- Baie goed				

Assessering van Joernaal

Kwartaal:	1		2		3		4	
-----------	---	--	---	--	---	--	---	--

UITKOMSTE	KRITEERIA
A	<div style="display: flex;"> <div style="width: 50%;">Die leerder is in staat om die konteks en inhoud te organiseer</div> <div style="width: 50%;"> <ul style="list-style-type: none"> Bewyse van konteks en inhoud Die inhoud is goed georganiseer en bestuur Verstaan die waarde van die konteks en inhoud </div> </div>
B	<div style="display: flex;"> <div style="width: 50%;">Die leerder is in staat om vaardighede en kennis deur middel van aktiwiteite te ontwikkel</div> <div style="width: 50%;"> <ul style="list-style-type: none"> Kan verworwe kennis en vaardighede toepas </div> </div>
C	<div style="display: flex;"> <div style="width: 50%;">Die leerder is in staat om te beplan</div> <div style="width: 50%;"> <ul style="list-style-type: none"> Pas kennis en vaardighede in beplanning en assessering van take toe Verstaan die beplanningsproses Beplanning is georganiseer en relevant </div> </div>
D	<div style="display: flex;"> <div style="width: 50%;">Die leerder is in staat om te besin</div> <div style="width: 50%;"> <ul style="list-style-type: none"> Kritiese selfbetragting oor persoonlike ontwikkeling Kritiese selfbetragting oor die kreatiewe proses </div> </div>

KRITEERIA	1	2	3	4	5
Inhoud	Nie bevredig nie	Gedeeltelik bevredig	Bevredig		Oortref
Ontwikkeling van vaardighede en kennis deur aktiwiteite	Nie bevredig nie	Gedeeltelik bevredig	Bevredig		Oortref
Beplanning	Nie bevredig nie	Gedeeltelik bevredig	Bevredig		Oortref
Besinning	Nie bevredig nie	Gedeeltelik bevredig	Bevredig		Oortref
TOTAAL:	20 /				
%			Vlak:		

WOORDESKATLYS vir GRAAD 6

Week	KWARTAAL 1	KWARTAAL 2	KWARTAAL 3	KWARTAAL 4
1	collage	omgewing	heksagoon	visueel
	tweedimensioneel	steenkol	snaarinstrumente	slagwerk
	ontwerp	pastelle	blaasinstrumente	tradisionele
	portefeulje	poseer	kazoo	klassiek
	individueel	kwasse	sirkel	gestremdheid
	tema	skêr	vierkant	vaardig
	lokomotor	tekstiele	reghoek	liedjie
	asemhaling	omgewing	driehoek	liries
	tasbare	dreunsang	rolspeel	projeksie
aghoek	teenoorgestelde	tableau	artikulasie	
2	aksiaal	eksperiment	oefen	kwaito
	strek	kombineer	dramatiseer	tradisionele
	oefen	poseer	fries	tegno
	elemente	kwasse	kultuur	genre
	kreatief	skêr	selfportret	xilofoon
	skryfwerk	tekstiele	verbeter	druk
	letterwerk	ouditief	dokument	dikte
	eksperiment	dreunsang	identiteit	oplossings
	omgewing	teenoorgestelde	bekend stel	fantasties
	reghoek	pentagoon	verbeel	interessant
3	orkes	kombineer	Karoo	pylagentig
	dirigent	orkes	pasklaar	paadjie
	reguit lyn	dirigent	spons	geboë
	hoekige vorm	hardste	beeldhouwerk	gedraaide
	geboë vorm	sagste	hurk	bekommerd
	gedraaide vorm	forte	voorbeelde	reguit
	aparte	klavier	versier	ongetjaagd
	vorm	ekologie	waterdig	duur
	koerant	tegniek	fotokopieer	delikaat
	plastiek	menings	tydskrif	geronde
4	In die lug	buigbaar	ontleding	botsend
	spiraal	simmetries	verdwyn	In ag neming
	patroon	funksioneel	mondstuk	bewussyn
	dimensionaal	negatief	megafoon	buigbaarheid
	mandala	keramiek	grafies	gepaste / geskikte
	kontras	uitdruk	sigsag	kunstenaar
	beeldsoeker	kontras	vierkant	hoeke
	generasie	selfvertroue	storieverteller	improviseer
	uniek	uitsaai	televisie	oefen

5	tekeninge	eetgerei	liries	konsentreer
	verskille	klem	kultuur	dramatiese
	omgewing	beeld	voorvaders	harmonie
	agtergrond	inhoud	kultuur	reguit lyn
	beskryf	ontwerp	liedjie	hoekige vorm
	verbeelding	oppervlakke	liries	geboë vorm
	verhouding	kulture	sirkel	gedraaide vorm
	dekoratief	liedjieskrywer	steenkool	mode
	opvoerings	dimensioneel	pastelle	bykomstigheid
	mikrofoon	tersiëre	kwasse	kompetisie
6	kwasse	kwasse	skêr	realisties
	skêr	skêr	tekstiele	uitdruk
	tekstiele	tekstiele	sirkels	emosie
	ritueel	bespreek	karakters	bestuurder
	integreer	seremonie	sepie	beskryf
	aanbieding	ritueel	improviseer	situasie
	tegnologie	hoofidee	werklike	koerant
	navorsing	tema	situasie	tydskrif
	simbolies	foto	toneel	uitdrukking
	gemeenskap	pastelle	uitsaai	ontwikkeling
	gang	probleem	tekeninge	voorwerpe
7	artefak	gehoor	agtergrond	atmosfeer
	gehoor	dinkskrum	choreografeer	kommunikeer
	demonstreer	vakmanskap	bydra	konsentries
	vindingryk	interpreteer	industrie	improviseer
	identifiseer	generasie	funksioneel	omgewing
	beklemtoon	verryk	beklemtoon	elders
	verhouding	verteenwoordig	opsomming	voorstelle
	tempo	spanning	tekstuur	tema
	stillewe	kunselemente	houdings	gehoor
	vier	komposisie	beskrywend	skakel
8	dramatiese	toerusting	ruil	fantasie
	gebaar	horison	volgorde	oorvleuel
	prentblad	positief	mobiel	bekend stel
	beroep	kenmerke	turkoois	integreer
	vergelyk	gunsteling	vertikaal	aanbieding
	dirigent	horisontaal	horisontaal	tegnologie
	vier	identiteit	sentimeter	navorsing
	detail	beelde	agtergrond	uniek
	vergroot	verbeter	dramatiese	teenoorgestelde
oogkontak	fisieke	uitdrukking	fantasie	
9 & 10	Assessering			